

betrekking hebben op bepaalde taal- of stijffouten, slechts het karakter dragen van een voorstel aan den schrijver, zoodat deze gerechtigd is de verandering weer ongedaan te maken, als hem dat na overweging gewenscht voorkomt.

P. MUNTENDAM.

II.

Aangezien het streven der redactie om de, in ons *Tijdschrift* verschijnende, mededeelingen, in zoo zuiver mogelijk Nederlandsch te doen verschijnen blijkens het betoog van KORTEWEG, zoo weinig waardeering ondervindt, gevoel ik mij gedrongen, nu dit van uw lezerskring uit nog niet geschiedde, een andere meening te verkondigen. Het is wel deze, dat ik uw taalzuiverende bemoeiingen steeds zeer op prijs heb gesteld. Als schrijver, voor het inzicht, dat gij mij verschafte in mijn taalkundige tekortkomingen, en als lezer, voor het feit, dat gij vele verhandelingen leesbaar gemaakt hebt, wier taal een bron van ergernis geweest zou zijn voor degenen, die taalgevoel geen overbodige weelde achten. Dat er ook zulken zijn, onder uw lezers, moge u in uw streven steunen en onwillige schrijvers er toe aansporen, uw verbeteringen wat gretiger te aanvaarden.

Degenen, die, te midden van een drukken werkkring, naar de pen grijpen, kunnen, dankt mij, zonder aan hun eigenwaarde te kort te doen, de wenken van het, op taalkundig gebied, meer ervaren blauwe potlood, aanvaarden. Waar dit wel hun taal- en schrijffouten mag verbeteren, is het toch niet te veel gevergd, zich voor verder gaande taalinzichten, toegankelijker te toonen.

Ik kan mij dan ook niet voorstellen, dat een mededeeling van belang, ongeschreven zal blijven, uit vrees voor, of door geschil over, eenige juiste taalkundige terechtwijzingen.

Rotterdam, 6 December 1920.

A. K. J. DE HAAS.

DE BETALING DER SPECIALISTEN.

Ik vrees, dat de toelichting van DE HAAS in n°. 22 mijn bedoeling niet duidelijker maakt. Dat er geen eenstemmigheid heerscht over het te verkiezen stelsel van honoreering, is mij ter dege bekend. En in mijn ingezonden stukje heb ik ook niet getracht propaganda vóór of tegen de honoreering per verrichting als zoodanig te maken.

Maar ik houd vol, dat, nòch op de algemeene vergadering der S. O. nòch elders een stelsel verdedigd is van honoreering per verrichting *met een limiet voor het geheele daarvoor uit te trekken bedrag*. En acht DE HAAS het wantrouwen tegen deze beperkende toevoeging misplaatst? Daarop geeft hij, ondanks zijn pleidooi voor de betaling per verrichting, geen antwoord.

Arnhem, 29 November 1920.

J. G. SCHNITZLER.

VOOR DE PRAKTIJK.

I.

De zoogenaamde „kleine chirurgie” behoorde, zoowel vóór de specialiseering als thans nog, tot het gebied van den internist, zoodat deze tal van malen in de gelegenheid is, o.a. furunkels en karbunkels te behandelen op de meest verschillende plaatsen van het lichaam.

In tegenstelling nu met hetgeen prof. LANZ in zijn stukje „Voor de praktijk” in het jongste nummer van het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* als zijn meening mededeelt, is mijn ervaring gedurende een reeks van praktijkjaren, dat de *ten spoedigste* uitgevoerde insnijding van den furunkel, *waar ook gezeteld*, van het allergrootste nut is, op voorwaarde, dat deze *zòó ruim en zòó d.v.p.* worde gedaan, dat met het snijdende instrument *geen weerstand meer wordt gevoeld*. Ik gebruik daarvoor steeds een dubbelsnijdende lans, gelijkende op een vaccinaald.

Nooit wacht ik met die insnijding één dag, zoodra ik slechts het kleinste necrotische plekje ontdek, en merkwaardig en verblijdend is het, steeds daarna van patient te hooren, hoe ontspannen hij zich terstond gevoelt. Pyaemie of andere nadeelige gevolgen heb ik nooit waargenomen.

Prof. LANZ waarschuwt voor het mes bij een furunkel, bij een infectie van de lip, wegens het gevaar van een enting van de ettercokken door het mes in de bloed- en lymphvaten. Ik meen, dat de druk, waaronder het infectieuze virus in het ontstoken omgevende weefsel staat, *wegens gebrek aan loozing naar buiten, veel meer gevaar* oplevert voor opneming der virulente staphylocokken; ieder van ons weet toch uit zijn ervaring, hoe ziek patient zich gevoelt bij een niet bijtijds ingesneden furunkel of karbunkel en hoe groot de uitbreiding in enkele dagen kan zijn.

Na de vroegtijdige en ruime diepe insnijding tamponneer ik natuurlijk niet, doch *draineer* steeds met steriel in perubalsem gedrenkt gaas en laat het verband (zonder taf) steeds vochtig houden.

Zooals ik boven zeide, ben ik over de resultaten van deze behandeling steeds uiterst tevreden geweest.

Amsterdam, December 1920.

J. DE HARTOGH.

II.

Naar aanleiding van de in de laatste afleveringen van het *Tijdschrift* verschenen besprekingen omtrent het al of niet wenschelijke van een vragen- en antwoorden-rubriek, waaruit ik meen te mogen opmaken een niet-principieele afwijzing der redactie, neem ik de vrijheid de volgende vraag te stellen, welke ik van algemeen belang acht:

Prof. O. LANZ zegt in zijn verhandeling in het vorige nummer blz. 2475:

„*Het laatste* (flink tamponneeren van een ingesneden furunkel van de lip) *is natuurlijk chirurgisch niet goed gezien.*” Hij laat onmiddellijk er op volgen: „*Een etterhaard dient niet getamponneerd te worden, maar moet open behandeld worden.*”

Bedoelt prof. LANZ dus, dat het nooit, bij geen enkel absces, onder geen enkele omstandigheid, geoorloofd is, te tamponneeren?

Een korte beantwoording van deze vraag lijkt mij wel gewenscht.

Ik voor mij (en ik meen velen met mij) was tot nu toe in de overtuiging, dat voor nabehandeling na de insnijding van een etterhaard in aanmerking kwamen al naar omstandigheden: drainage, *tamponnade*, zuiging volgens BIER-KLAPP, stuwung volgens BIER, of spoelingen (ik spreek nu alleen van „warme abscessen”). Ik meen deze verschillende behandelingen, waaronder dus ook de *tamponnade*, dan ook meermalen te hebben zien toepassen op de verschillende universiteitsklinieken.

De herhaalde waarschuwingen betreffende de behandeling van lip- en aangezichts-furunkels e. d. in het bijzonder, zooals die steeds door prof. LANZ op colleges en poliklinieken gegeven worden, herinner ik mij al te goed. Mijn vraag richt zich dus, om nogmaals te herhalen, naar het ongeoorloofde der *tamponnade* bij abscessen in het algemeen.

Ooglijders Gasthuis, Utrecht, December 1920.

T. W. SIJKENS.

DE WETENSCHAPPELIJKE OPLEIDING VAN SOCIAAL-GENEESKUNDIGEN.

Een paar kanteekeningen bij het stuk van dr. H. H. VAN EYK in n°. 23. Ik heb het natuurlijk met onverdeelde belangstelling gelezen, maar toen ik er een lijst uit ging opmaken van geneeskundigen, voor wie klinische vorming onnoodig kan worden geacht, kwam ik slechts tot twee rubrieken: 1°. raadgevers bij beroepskeuze (zij moeten minstens evenveel weten van de beroepen als van de physiologie en psychologie van den mensch); 2°. inspecteurs van den woningbouw.

De theoretische voorbereiding van beide rubrieken is aan de universiteiten volledig verzekerd. Bij onze physiologen en experimenteel-psychologen treft men leven-